

Veiledning til bok og nettsted

Denne boka er sammen med nettressursen *Naturbruk på nett* en del av læremidlene som er utviklet etter læreplaner for Kunnskapsløftet, utdanningsprogram *Naturbruk*. Læreboka dekker læreplanmålene for det valgfrie programfaget *Bruk og vern* på programområdet for Vg3 Studieforbereende, mens nettressursen supplerer boka med spørsmål, oppgaver og filmer i forbindelse med temaene i læreboka.

Kunnskapsløftets læreplaner (LK06) skal tolkes ut fra lokale behov ved hver enkelt skole. Læreplanene gir en ramme der skolen må finne sin profil for naturbruksutdanningen for Vg3 Studieforbereende. Dermed kan en med utgangspunkt i de samme kompetansemålene utvikle forskjellig undervisning.

Hver enkelt elev og skole må velge hva de skal prioritere, og vi håper alle vil finne mye relevant stoff i boka. Nettressursens rolle er blant annet å vise til andre kilder, lenker og filmklipp fra NRK-arkivet og andre.

Boka

Boka er delt i seks hoveddeler:

Naturprosesser omhandler blant annet hvordan endringer i miljøfaktorer, både naturlige og menneskeskapt, kan endre biotoper. Videre ser vi på hva som gjør en naturtype er sårbar.

I *Forvaltning* ser vi nærmere på hvilke roller de ulike offentlige aktørene har i arbeidet med forvaltning av natur, og hvilket nasjonalt og internasjonalt regelverk de må forholde seg i dette arbeidet.

I *Plan, prosess og konflikt* ser vi nærmere på ulike aktører i norsk naturforvaltning. Registrerings- og lagringsverktøy, og hvilke saksbehandlingsregler som gjelder et områdevern, er også med. Avslutningsvis presenteres det årelange arbeidet med vern av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat.

I *Kartlegge bruk av naturområder* tar vi en gjennomgang på hvordan arbeidet med konsekvensutredningene kan foregå. Eksempelene er stort sett hentet fra arbeidet med Lomsdal-Visten nasjonalpark i Nordland.

I *Naturbasert næringsutvikling* og aktiviteter i verneområder ser vi på mulighetene for å utvikle ulike bærekraftige næringer i verneområdene.

Forvaltning av verneområder omhandler hvordan verneområder kan forvaltes slikt at verneverdiene opprettholdes. Det er tatt utgangspunkt i forvaltningsplanen for Nærøyfjorden verdensarvområde.

Noen vil kanskje savne oppgaver i selve boka, men disse er i sin helhet plassert på nettstedet til læringsmiddelet.

Naturbruk på nett

Det nettbaserte digitale læringsmiddelet for *Naturbruk Vg3* finner du på www.nrk.no/naturbruk. Her kan du finne stoff som er interessant og viktig ut fra målene i læreplanen. Lærestoffet blir lagt til rette gjennom utfyllende fagstoff, interaktive oppgaver og opptak fra NRKs rikholdige arkiver. Skolene inviteres til å sende inn arbeidsoppgaver, praksisopplegg, prøvespørsmål og annet som kan være av interesse for andre skoler, lærere og elever. Således vil nettressursen være en dynamisk og oppdatert ressurs for alle.

Opplæringen

Opplæringen i naturbruk skjer gjennom praktiske øvelser og gjennom arbeid med bøkene i naturbruk og nettet. Noen elever trives best med praktiske øvelser, andre med bøker og pc i klasserom. For å ha utbytte av skolegangen trenger en begge læringsmåtene.

Lykke til fra Rune Aae, Tun Forlag og NRK!

Innhold

NATURPROSESSER	9
ENDRINGER I MILJØFAKTORER OG BIOTOPER.....	10
NATURTYPENES SÅRBARHET	34
MENNESKETS INNGRIPEN I NATURPROSESSENE.....	39
FORVALTNING	55
FORVALTNINGSNIVÅER.....	56
LOVVERK.....	81
PLAN, PROSESS OG KONFLIKT	103
NATURFORVALTNINGENS AKTØRER.....	104
VERKTØY OG HJELPEMIDLER	108
SAKSBEHANDLINGSREGLER VED VERN.....	118
TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT	121
KARTLEGGING AV NATUROMRÅDER	135
NASJONALPARKENE.....	136
KONSEKVENSGREINER	140
NATURBASERT NÆRINGSUTVIKLING OG AKTIVITETER I VERNEOMRÅDE	169
OMRÅDEVERN.....	170
AKTIVITETER OG TILTAK I VERNEOMRÅDE.....	181
BRUKARINTERESSER.....	187
INNGREP.....	210
SKADELEGE AKTIVITETER OG TILTAK I RANDSONA	214
FORVALTNING AV VERNEOMRÅDE	217
MÅLSTYRT FORVALTNING	218
PRAKTISK SKJØTSEL – BASERT PÅ FORVALTNINGS- OG SKJØTSELSPLANAR	220
ARTER NEVNT I BOKA	240
LITTERATUR	243
INTERNETTKILDER	252
STIKKORD	258